

Linksom of rechtsom, ieder bedrijf betaalt de eigen schade

Jeroen Breen is actuaris AG en directeur van het Koninklijk Actuarieel Genootschap & Actuarieel Instituut. Marjol Nikkels sprak met hem over de cijfermatige kant van verzuim en arbeidsongeschiktheid en de zin en onzin van het hybride systeem.

**We zien dat veel bedrijven die eerst eigen-
risicodragers waren nu weer terugkeren naar het
publieke stelsel. Is dat een goed idee?**

“Ik begrijp dat er bedrijven zijn die terug gaan naar het UWV; ze krijgen daar immers een ogenschijnlijk lagere premie en hun schadelast over de afgelopen jaren blijft achter bij de verzekeraar. Dat lijkt heel mooi, maar is het niet. Ook bij het UWV (dus in het publieke stelsel) zal de premie in de loop der jaren gewoon weer stijgen naar het oude niveau. Linksom of rechtsom betaalt de werkgever uiteindelijk zijn eigen schade.

Bij kleinere werkgevers is dat minder het geval, omdat bij hen de toevalscomponent op schade groter is dan bij grote bedrijven. Daardoor betalen ze in het publieke bestel een wat meer generieke premie die behoort bij een bedrijf van vergelijkbare grootte.”

**Werkgevers betalen bij een overstap naar het UWV
initieel een minimumpremie omdat ze als ‘schoon’
bedrijf gezien worden.**

“Het zijn echter vaak geen ‘schone’ bedrijven; er zijn arbeidsongeschiktheidsgevallen. Ze gaan alleen met de actieven over naar het UWV en alle lopende schadegevallen blijven achter bij de verzekeraar. En diezelfde verzekeraar mag vandaag de dag nauwelijks informatie opvragen en moet daardoor de facto met een soort black box werken. Het is vanuit die optiek voor verzekeraars een zeer onaantrekkelijke markt en sommige stoppen er dan ook terecht mee.

**Statistisch gezien zouden
er veel meer mensen in de
IVA moeten zitten**

De premies bij verzekeraars zijn fors gestegen omdat er minder werknemers in de Inkomensverzekering voor Volledig en duurzaam Arbeidsongeschikten (IVA) terecht zijn gekomen dan verwacht. Dat is op zich raar, want statistisch gezien zouden veel meer mensen in de

IVA terecht moeten komen. Ik denk dat ze bij het UWV niet zo snel tegen werknemers zullen zeggen dat ze nooit meer aan de slag zullen komen. Dus worden deze werknemers WGA 80-100 gekeurd en komen ze daarmee voor rekening van de verzekeraar.”

**Dus eigenlijk zeg je: het UWV durft niet te zeggen
dat iemand nooit meer kan deelnemen aan het
arbeidsproces, ook al ligt het er soms heel dik
bovenop.**

“Ik denk dat iedereen wel voorbeelden uit de eigen omgeving kent. Waarom hebben bedrijven als IVA Claim en WGA Control zo’n big business? Het antwoord is: omdat veel werknemers medisch objectief gezien wel degelijk IVA zijn. Je kunt na een half jaar in veel gevallen al vaststellen of de persoon nog in aanmerking komt voor werk of niet.

Kijkend naar het systeem wat is opgetuigd, is het goed om vast te stellen wat ieders rol is. Het lijkt een goede ontwikkeling dat zo weinig mensen in de IVA zitten, want ogenschijnlijk doen we er dan alles aan om mensen toch weer in het arbeidsproces te krijgen, maar is dat het eerlijke verhaal? Werknemers die 80-100% WGA zijn, kunnen vaak helemaal niks meer.”

Het hybride systeem

Vanuit het Koninklijk Actuarieel Genootschap heb je gekeken naar het hybride systeem voor de WGA. Ik weet nog goed hoe het ontstaan is. We kwamen vanuit de recessie in 2004 en men wilde niet in één keer overschakelen naar een private verzekering. De overgang van een omslagstelsel naar rente-dekking is immers duur. Denk je dat de overheid spijt heeft dat ze geen andere keuze heeft gemaakt?
“Ik vind het hybride stelsel op zich prima, maar de manier van opereren is wat mij betreft verre van optimaal. Ik had verwacht dat het aantal werkgevers dat in het publieke bestel zou blijven, gaandeweg zou afnemen totdat er nauwelijks nog een publiek bestel zou overblijven. Dat is niet gebeurd. Juist de grote bedrijven en bedrijven met een laag risico stapten eruit. Theoretisch gezien zou de omslagpremie dan stijgen, want een kleinere wordende groep draagt een slechter wordend risico. Op enig moment is dat uittreden gestabiliseerd en zie je nu naar het publieke bestel terugtrekkende bewegingen.

Aan de andere kant worden verzekeraars geconfronteerd met een enorme schadelast door de hoge instroom in WGA 80-100%. De premies moeten omhoog en bedrijven gaan weer terug naar het publieke bestel, terwijl de schade bij de verzekeraar achterblijft. Vanaf 1993 is de sociale zekerheid afgebrokkeld en steeds meer op het bordje van werkgevers en werknemers terechtgekomen. Wat dat betreft is wat er nu gebeurt een trendbreuk: we gaan weer terug naar het publieke bestel. In dat opzicht functioneert het systeem niet goed of zelfs slecht: het draagt niet bij tot het doel wat men voor ogen had."

Werknemers zijn geen sprinklerinstallaties

"Ik denk echt dat verzekeraars zich onvoldoende hebben gerealiseerd dat het verzekeren van arbeidsongeschiktheid iets anders is dan het verzekeren van huizen. Voor een brandverzekering kun je een inspecteur naar een gebouw sturen om te kijken of er sprinklerinstallaties zijn. Maar bij arbeidsongeschiktheid heb je het over mensen, over werknemers. Verzekeraars houden zich te weinig bezig met schade-lastbeperking in de zin van werknemers weer aan de slag zien te krijgen. Er zijn wel diverse initiatieven genomen, maar dat zijn er onvoldoende. Bovendien zijn die pas gekomen toen de schade al sky high was.

Zinnvolle sommen

Mijn stelling is: stel zo snel mogelijk de verwachte schadelast vast bij geen interventie en bepaal vervolgens wat het rendement zou kunnen zijn van succesvolle interventie. Overigens geldt dat ook voor bedrijven, ook hier is te weinig inzicht in de kosten van verzuim. Waar staan bijvoorbeeld de kosten voor ziekte en arbeidsongeschiktheid op de balans? Stel dat je 10% kunt bezuinigen op je ziekteverzuim, weet je dan wat dat betekent op de lange termijn? Dat zijn zeer zinnvolle sommen waarmee het financiële inzicht wordt vergroot. Ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid wordt vaak aangevlogen vanuit P&O en op zich is dat natuurlijk prima, echter daarmee wordt de financiële impact veelal onderbelicht."

Maar als een verzekeraar op die manier naar verzuim moet kijken, dan betekent dat dat ze een-op-een de dossiers in moeten en dat is nieuw voor verzekeraars, die kijken altijd naar de massa.
"Ja, dat klopt, verzekeraars zijn over het algemeen niet

op individuen gericht, maar met de bulkbenadering gaan ze het niet redden. Arbeidsongeschikt worden of zijn, wil je niet, dat overkomt je. Alle partijen die zich hiermee bezighouden zouden erop gericht moeten zijn de werknemer weer aan het werk te krijgen en wanneer dat niet lukt duidelijkheid te verschaffen over de ontstane situatie. Dat is voor alle partijen van belang en zou primair het doel moeten zijn."

Wij zeggen vaak: je moet ze voorstellen aan een werkgever en zorgen dat ze met subsidie aan de gang komen. Daarvoor hebben we 'Cylin werkt!' ontwikkeld, maar het is moeilijk om dat van de grond te krijgen. We zijn er klaar voor, maar verzekeraars moeten er wel in meegaan.

"Het gaat om geld. Maak inzichtelijk om hoeveel geld het gaat. Schadebehandelaars denken niet in win-win-win. Als verzekeraars echt iets willen doen aan schade-lastreductie, dan moeten ze met de juiste partijen aan de slag gaan. Dat vraagt een andere manier van werken door verzekeraars. Laten we kijken wat die arbeidsongeschikte persoon nog wel kan."

Het huidige systeem kent teveel beperkingen en hobbels

Als je een tip zou mogen geven aan het kabinet, wat zou die dan zijn?

"Ga samen met UWV en verzekeraars om tafel zitten, doe de deur dicht en ga een witte-rooksessie aan. De deur gaat pas open als het doel is bereikt: ervoor zorgen dat het systeem vlotgetrokken wordt. Er zijn nu teveel beperkingen en hobbels. Verzekeraars mogen nu niets vragen en kunnen dus alleen maar uitkeren, terwijl de bedoeling zou moeten zijn de arbeidsongeschikte werknemer zo snel mogelijk weer aan de slag te krijgen. Heel belangrijk is het de werknemer zo snel mogelijk duidelijkheid te geven over zijn situatie: IVA, omscholen of wat dan ook. Dat is een win-win-winsituatie voor alle partijen: de werknemer, het UWV, de werkgever en de verzekeraar en daarmee de BV Nederland. ■